

שער יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל

מטרות תוכן:

התלמידים יתוודעו לדמותו של יצחק רבין ולנסיבות הירצחו.
התלמידים ידונו בדרכים לגיטימיות ובדרכים שאינן לגיטימיות לפתרון סכסוכים.
התלמידים יתנסו בפתרון סכסוכים בין ילדים באמצעות הידברות בין הצדדים.

מטרות לשוניות:

התלמידים יכירו מושגים הקשורים לתפקידים שמילא יצחק רבין, כגון רמטכ"ל ושגריר.
התלמידים יבינו מושגים הקשורים לפתרון סכסוכים, כגון הידברות והקשבה.

משך ההוראה: עד שני שיעורים

בשער זה:

יחידה 1: חייו של יצחק רבין ז"ל ונסיבות הירצחו
יחידה 2: סכסוך פותרים בהידברות, לא באלימות!
יחידת סיום: מבט אישי על הנושא

הכנה מראש

לפני השיעור רצוי לבחור שני תלמידים שיציגו בפני הכיתה את הסכסוך בין שני הילדים, רוני וסער (ראו בהמשך). שני התלמידים יקראו את סיפור הסכסוך ויתכוננו להצגת המקרה. התלמידים יתבקשו לעשות "פריז" (freeze), כשידיהם מעידות על כוונתם להרביץ ליריבם (כמובן שאסור להם להרביץ זה לזה).

יחידה 1: חייו של יצחק רבין ז"ל ונסיבות הירצחו

- **שלב א: מי היה יצחק רבין?**
- שיחה
- עבודת סיכום בחוברת לתלמידים
- **שלב ב: הרקע לרצח**
- שיחה

יחידה 2: סכסוך פותרים בהידברות, לא באלימות!

- **שלב א: סכסוך – אלימות או הידברות?**
- הצגת מקרה בכיתה בהתערבות "הקהל"
- **שלב ב: יישוב הסכסוך**
- שיחה ועבודה בחוברת

יחידת סיום: מבט אישי על הנושא

- **המריבות שלנו**
- שיחה כיתתית
- הפנייה למשימת סיום בחוברת לתלמידים

❖ יחידה 1: חיי יצחק רבין ז"ל ונסיבות הירצחו ❖

❖ האמצעים הדרושים:

חוברת לתלמידים עמ' 38-39
תמונה של נשיא המדינה (התלויה בכיתה)

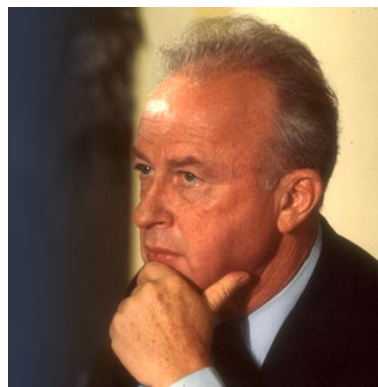
❖ שלב א: מי היה יצחק רבין ? ❖

❖ שיחה

לאחר האמירה כי היום הוא היום המוקדש לזכרו של יצחק רבין ז"ל, נפנה את התלמידים לתמונתו של יצחק רבין בהיותו ראש ממשלת ישראל (עמ' 39 בחוברת לתלמידים).

בעקבות ההתבוננות בתמונה, אפשר להסביר לתלמידים שיצחק רבין היה איש ציבור ומדינאי חשוב מאוד, שלאורך כל חייו התמסר לשירות מדינת ישראל.

בשלב זה אפשר לתאר את החשובים שבתפקידים שמילא יצחק רבין, ולעמוד על מהותם וחשיבותם.

- יצחק רבין היה **רמטכ"ל** (ראש המטה הכללי של צה"ל) ובתפקיד זה פיקד על כל הצבא שלנו (יצחק רבין היה רמטכ"ל, בעת מלחמת ששת הימים בשנת 1967 והביא את מדינת ישראל לניצחון).

- בין השנים 1968-1973, יצחק רבין היה **שגריר ישראל בארה"ב**, ובתפקידו זה ייצג את מדינת ישראל, הסביר את מדיניותה בארה"ב ודאג שהיחסים בין ישראל לארה"ב יהיו ידידותיים.

- יצחק רבין היה **חבר כנסת** (מטעם מפלגת העבודה) שנים רבות (מהכנסת השמינית ועד הכנסת השלוש-עשר) ובתפקיד זה השתתף בחקיקת חוקים חשובים.

- יצחק רבין היה פעמיים **ראש ממשלת ישראל** (בין השנים 1974-1977 ובין השנים 1992-1995). בתפקיד זה דאג יצחק רבין לכל התחומים במדינה, לחברה ולצבא. בהזדמנות זאת רצוי להראות לתלמידים את התמונתו הרשמית של ראש הממשלה הנוכחי התלויה בכיתה ולהסביר מהי תמונה רשמית ומדוע היא נתלית בכיתות. בשנת 1994 חתם יצחק רבין, בשם ממשלת ישראל, על הסכם השלום עם ירדן.

❖ סיכום ביניים: עבודה בחוברת

אפשר להפנות את התלמידים לפעילות המסכמת את הנלמד בשיחה לעיל (עמ' 39 בחוברת לתלמידים).

◆ על נסיבות הרצח

בשנת 1995 חתם יצחק רבין על הסכמי אוסלו עם הפלשתינאים. רבין חשב שהסכמים אלה יביאו שלום למדינתנו. בזכות הישג זה קיבל יצחק רבין את פרס נובל לשלום. אולם, הסכמים אלה היו שנויים במחלוקת בחברה הישראלית.* ב-4 בנובמבר 1995 (י"ב בחשוון תשנ"ה) ערכו התומכים בהסכמי אוסלו עצרת המונית בתל אביב. ראש הממשלה יצחק רבין נאם בעצרת ושרו בה שירי שלום. אפשר לשיר עם התלמידים את "שיר לשלום" ולהסביר ששיר זה הוא השיר האחרון ששר יצחק רבין.

כשיצחק רבין ירד מבימת העצרת ירה בו למות מתנקש יהודי ושמו יגאל עמיר. בשלב זה אפשר לפתוח בשיחה קצרה סביב שאלות כגון מדוע ירה יגאל עמיר בראש הממשלה? מה הוא קיווה להשיג בכך? מה דעתכם על מעשה אלים זה?

המחלוקת על הסכמי אוסלו

בעקבות חתימת הסכמי אוסלו עם הפלשתינאים התעוררה מחלוקת קשה בישראל. היו שאמרו שההסכמים טובים לישראל. לדעתם, הוויתורים שישראל הסכימה להם היו נחוצים להשגת השלום ולא סיכנו את המדינה. אחרים טענו שהוויתורים הרחיקו לכת והחלישו את ישראל יתר על המידה. אלה טענו שההסכמים מביאים שלום, ואלה טענו שההסכמים מקרבים את המלחמה.

למורה
בלבד

◆ יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל

שנתיים לאחר הרצח, בשנת 1997, חוקקה הכנסת חוק לפיו י"ב בחשוון, יום הירצחו של ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין, יהיה יום זיכרון ממלכתי; יום זה יצוין במוסדות המדינה, במחנות צה"ל ובבתי הספר. ביום זה, נערכים טקסים לזכרו של יצחק רבין בכל מוסדות הציבור, ובבתי הספר מנהלים דיונים בדרכים ליישב סכסוכים ללא אלימות, בניסיון למנוע הישנותם של מקרים דומים. כך נעשה גם אנחנו.

◇ הצגת מקרה בכיתה בהתערבות "הקהל"

שני תלמידים יגלמו את הילדים רוני וסער ויציגו בפני הכיתה את האירוע המתואר בחוברת לתלמידים (עמ' 40). במקרה שלפנינו שני ילדים רבים על השימוש במחשב. על התלמידים השחקנים לעצור בנקודה שבה הוויכוח מתלקח ומגיע כמעט לעימות פיזי – "מכות" (עליהם לעשות "פריז", freeze).

הערה:

במקום להציג את הסיפור, אפשר לקרוא אותן כפי שהוא כתוב בחוברת לתלמידים.

◇ הדרך לפתרון סכסוכים: המושג "הידברות"

בנקודה שבה עצרו השחקנים בכיתה, אפשר להעלות את השאלות האלה:
מה לדעתכם יקרה עכשיו?
מה אתם חושבים על מה שקרה ועל מה שיקרה – האם אלימות היא דרך נכונה לפתרון הבעיה?
מה הייתם מציעים לשני הילדים, רגע לפני שהם פוגעים זה בזה?
בשאלה האחרונה, כדאי להציע לתלמיד או לתלמידה להצטרף להצגה, ולהציע לשחקנים לדבר במקום להרביץ.

חשוב להגדיר בכיתה מהי הידברות ולבדוק מהם התנאים לקיומה – על כל צד להקשיב לדברי הצד השני, על כל צד להציג את הבעיה שלו בכנות ובבירור. נוסף על כך, חשוב רצונם הטוב של שני הצדדים להגיע לפתרון.
כדאי לכתוב על הלוח את המילים: "הידברות", "הקשבה", "טענה ברורה", "כנות", "רצון טוב", כדי שיסיעו בהמשך ההצגה.

◆ יישוב הסכסוך

כעת ימשיכו השחקנים בהצגה על פי הצעות התלמידים:
רוני יציג את עמדתו וסער יקשיב, ולהפך. כאן אפשר לעצור שוב ולשאול: מי צודק? סביר להניח שיהיו מי שיתמכו ברוני ומי שיתמכו בסער. נראה שמנקודת מבטם, שניהם צודקים.
מה עושים במקרה כזה? כדאי לבקש מתלמידים שיש להם רעיון לפשרה להצטרף להצגה ולהציע את הצעתם.

רעיונות לדוגמה:

- רוני וסער יחלקו ביניהם את הזמן הנותר לעבודה במחשב.
- רוני וסער יבקשו מהמורה לעשות עבודה משותפת במקום עבודה אישית.
- רוני וסער יבקשו מהמורה לתת להם זמן נוסף לעבודה במחשב.

אפשר לדון בכל פתרון שמוצע: האם הוא פתרון מעשי? האם הוא פתרון הוגן לשני הצדדים? מה מפסיד כל צד מהפתרון המוצע? מה הוא מרוויח?
על השחקנים המגלמים את רוני וסער להסכים לאחד הפתרונות שהוצעו.
אחר כך רצוי לשאול את השחקנים אם הפתרון שהסכימו לו מספק אותם (לפחות חלקית) ומהי תחושתם לאחר שהסכימו לו.

בסיום ההצגה כדאי לתת ביטוי נראה לעין לסיום הסכסוך בדרכי נועם – לחיצת יד או חיבוק.

◆ עבודת סיכום בחוברת לתלמידים

אפשר לסכם את הנושא בעבודה בחוברת (משימות 3-6 בעמ' 41). משימות אלה עוקבות אחר השלבים שהתנהלו בכיתה.

◆ יחידת סיום: מבט אישי על הנושא ◆

בשלב הזה כדאי לשוחח על סכסוכים בחיינו – בכיתה, במשפחה, בשכונה.
תלמידים שיתנדבו יוזמנו לשתף את חבריהם במריבות שחוו לאחרונה עם חברים או עם אחים ואחיות. המתנדבים יתבקשו לתאר את גורם המריבה וכיצד היא הסתיימה (האם הושגה פשרה? האם אחד הצדדים ויתר? או אולי המריבה הסתיימה ללא פתרון של ממש?)

לאחר מכן אפשר להפנות את התלמידים לפעילות הסיום (עמ' 41 בחוברת לתלמידים).

